

2000-2020 YILLARI ARASINDA ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÇOCUKLARINA YÖNELİK TASARLANMIŞ HİKÂYE KİTAPLARININ İÇ VE DIŞ YAPI NİTELİKLERİNİN İNCELENMESİ

◆ INVESTIGATION OF THE INTERNAL AND EXTERNAL STRUCTURE QUALITIES OF STORY BOOKS DESIGNED FOR EARLY CHILDHOOD BETWEEN 2000-2020

Perihan Tuğba ŞEKER* - Belgin ÇAM**

ÖZ: Bu çalışma, 2000-2020 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik tasarlanmış olan resimli hikâye kitaplarının iç ve dış yapı nitelikleri açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda araştırmacılar tarafından geliştirilmiş 'Hikâye Kitabı İnceleme Formu' ile 50 adet hikâye kitabı incelenmiştir. İnceleme formu üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler; künye bilgileri, kitabın iç yapı ve dış yapı özellikleridir. İç yapı özellikleri bakımından; konu, kavram, tema, karakter, dil ve anlatım ele alınmıştır. Dış yapı kapsamında ise; boyut, kağıdın kalitesi, kapak, ciltleme, mizanpaj, punto, resimleme gibi kriterler dikkate alınmıştır. Biçimsel ve içerik analizleri yapılan kitapların değerlendirme formunda 'Evet' 'Hayır' 'Kısmen' şeklinde derecelendirilerek yanıtlamalar yapılmıştır. İncelenen kitaplar iç yapı ve dış yapı özellikleri değerlendirilmiş, elde edilen veriler SPSS analiz programına girilerek frekans analizleri yapılmıştır ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda incelenen kitaplarının 48'sinde iç kapakta yazar adı belirtildiği, 2 tanesinin çizerinin kitapta yer almadığı, kitapların 44'ünde yaş düzeyinin belirtilmemiş olduğu, hikâye kitaplarının 50 tanesinin 14-20 punto arasında yazıldığı vb. yönünde künye bilgilerinin uygun olduğu; Kitaplarının 44'ünde kullanılan dilin çocuğun gelişim düzeyine uygun olduğu, metin içinde ahenk yaratmak amacıyla ses benzerliklerine araştırmaya dahil edilen kitapların, 23'ünde yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen örneklem grubu kitaplarının 9'u arkadaşlık, 10'u sevgi, 6'sının ise öz yeterlilik kavramına yer verdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk kitapları, erken çocukluk eğitimi, kitapta iç ve dış yapı özellikleri.

ABSTRACT: This study was conducted in order to examine the picture story books designed for preschool children between the years 2000-2020 in terms of internal and external structure characteristics. Descriptive method was used in the research. As a result of the literature review, 50 story books were examined with the "Story Book Examination Form" developed by the researchers. The review form consists of three main parts. These sections; imprint of the books, internal and external structure features of the book. In terms of internal structure features; subject, concept, theme, character, language and expression are discussed. As for the external structure; criteria such as size, quality of the paper, cover, binding, layout, font size and illustration were investigated. Responses were made by grading "Yes" or "No" as "Partially" in the evaluation form of the books whose formal and content analysis were made. The examined

* Dr. Öğretim Üyesi – Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim Anabilim Dalı / Uşak - tugba.seker@usak.edu.tr (Orcid ID: 0000-0003-4801-8587)

** Uşak - belgincam8@gmail.com (Orcid ID: 0000-0001-6534-9607)

books' internal structure and external structure properties were evaluated; the data obtained were entered into the SPSS analysis program, frequency analyzes were made and interpreted. As a result of the research, 48 of the books examined have the name of the author on the inner cover, 2 of them have not included the author, the age level is not specified in 44 of the books, 50 of the story books are written between 14-20 pt, etc. In the direction of the identification information is appropriate; It has been determined that the language used in 44 of the books is suitable for the development level of the child and that sound similarities are included in 23 of the books included in the study in order to create harmony in the text. It was found that 9 of the sample group books examined included the concept of friendship, 10 of them the concept of love, and 6 of them included the concept of self-efficacy.

Keywords: *Children's books, early childhood education, features of the external and internal structure of book.*

Giriş

Çocuklar bebeklik döneminden itibaren, bir yaştan önce resimli kitaplara ilgi gösterirler. Çocuklar erken dönemde gelişim özelliklerine uygun nitelikli kitaplarla tanıştırdıklarında kitap paylaşımından keyif alırlar ve gelecekte de okumak için zaman ayırmayı kültür edinmiş yetişkinler olmalarının temelleri atılmış olur (Jalongo, 2004). Çocukta görsel ve yazı farkındalığının desteklenmesi (Bayraktar ve Temel, 2018), erken okuryazarlık becerilerinin desteklenmesi (Griffith vd., 2009; Huck vd., 2004; Sawyer, 2009), dinleme ve konuşma becerisinin gelişimi (Silvern, 1985), okuma alışkanlığının kazanılması (Snow, 1983), kitap sevgisi, kitabın bilgi ve eğlence kaynağı olduğunu içselleştirmesi vb. erken yaşlarda kitaplarla iyi ilişkiler kurulması ile doğrudan bağlantılıdır. Resimli kitaplar içinde çocuğun tanıştığı kitap türleri arasında hikâye kitapları ilk sırayı alır. Bu nedenle, hikâye kitapları çocukların eğitiminde vazgeçilmez bir araçtır. Çocukların yaşları, gelişimsel özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmış nitelikli hikâye kitapları büyük önem kazanmaktadır (Şirin, 2007). Literatürde, okul çağından önce okuma yazmayı öğrenen çocukların genellikle hikâye okuma ile ilgili deneyimlere sahip oldukları yönünde bilgilere rastlanmaktadır (Ersoy ve Bayraktar, 2015).

Resimli hikâye kitaplarının çocuğun hayatına girmesi ile çocuk öyküyü dinlerken resimlerine bakmaya, dinlediği öyküyü ya da masalı aklında somutlaştırmaya başlar (Bilgin, 2011). Erken çocukluk döneminde çocuklar dış dünyayı dokunarak, görerek, koklayarak ve duyarak algılamaya ve anlamlandırmaya çalışır. Dünyayı beş duyusuyla keşfinde somut materyaller olarak kitaplar çocuk için vazgeçilmez bir yol göstericidir; yaşamın ilk yıllarında okuma ve yazma bilmeyen çocuk parlak, canlı renkleriyle, resimleri ve şekilleri ile görsel bir şölen sunan resimli kitaplar sayesinde harflerle, kelimelerle ve cümlelerle tanışır (Oruç, 2010). Erken çocukluk dönemi hikâye kitapları çocukların çok yönlü gelişimine katkı sağlamalıdır. Çocuk kitapları, çocukta doğru bir dil bilinci, dil sevgisi, dil disiplini ve dil tadı oluşmasına yardımcı olur ve çocuk, dilin zenginliğini, güzelliğini, inceliğini, kıvraklığını okuduğu veya dinlediği çocuk kitapları ile kavrar (Dayıoğlu, 2000). Çocuklar resimli kitaplar sayesinde, nesnelere tanır,

sembolleri ayırt eder, olayları tahmin eder, kavram gelişimi yönünden de desteklenmiş olurlar (Demircan, 2006). Erken çocukluk döneminde yapılan okuma çalışmaları ile çocukların zekâ testlerinin arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuş, matematiksel düşünme ve öğrenme becerilerini geliştirdiği yine araştırmalarca ortaya konulmuştur (Deretarla Gül, 2013).

Erken çocukluk döneminde, çocuklar için seçilecek kitaplardaki resimler anlaşılır, renkli, ilgi çekici ve içeriğinde çocuğun tanıdığı nesnelere olmalıdır. Cümleler anlaşılır, basit ve eğlendirici, konu ilgi çekici olmalıdır. Olay hızlı ilerlemeli ve kitap bir oturumda okunabilecek kısalıkta olması gerekir. Bu dönemde çocuklar neşeli tekerlemelerin, tekrarların olduğu kitapları severler. Hikâyeler çocuğun hakkında sorular sorup dünyayı keşfedebileceği günlük olaylarla ilgili ve kitapların temaları çocukların günlük deneyimleri, hayvanların hayatları, doğa olayları veya kendi çevrelerini anlatan konulardan oluşması gerekir (White, 2005). İyi bir hikâye kitabı dil ve anlatım bakımından uygun bir model sunmalıdır (Oktay, 2002). Anlatım biçimi hareketli, canlı olmalı ve çocuğu hikâyeyi dinlemeye heveslendirici nitelikte tasarlanmalıdır (Gürkan, 1993; Oğuzkan, 2006; Gönen, Uludağ, Tanrubuyurdu ve Tüfekçi, 2014). Kitabın ağırlığı ve boyutu çocuğun kitabı rahatça tutabilmesine ve sayfaları çevirebilmesine uygun olmalıdır. Kitabın yazı puntoları kitabın büyüklüğü ile orantılı olmalı, yazılar 14-20 punto aralığında olmalı ve hikâye çocuğun harf algısını zorlayacak çok süslü yazı karakterleri ile yazılmış olmamalıdır (Gönen, 2000). Hikâye her sayfada yer alan bir kısa, basit cümleden ve her bir sayfada anlatılanlarla ilgili tek, büyük ve anlaşılır bir resimden oluşması gerekir (Ural, 2015).

Özetle erken çocukluk döneminde çocukların tüm gelişim alanlarını etkileyen resimli hikâye kitaplarını incelemek, iç yapı ve dış yapı niteliklerini ele almak, seçilmiş olan kitapları bütün yönleriyle değerlendirmek, varsa olumsuz, yetersiz özelliklerini belirlemek bu araştırmanın temel prensibini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; 2000-2020 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik tasarlanmış olan resimli hikâye kitaplarının iç ve dış yapı nitelikleri ve kavramsal açıdan incelenmesidir.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır.

1. Araştırma kapsamında değerlendirilen hikâye kitapları künye özellikleri uygun nitelikler taşımakta mıdır?
2. Araştırma kapsamında değerlendirilen hikâye kitaplarının dış yapı özellikleri uygun nitelikler taşımakta mıdır?
3. Araştırma kapsamında değerlendirilen hikâye kitaplarının iç yapı özellikleri uygun nitelikler taşımakta mıdır?

Yöntem

2000-2020 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılmış olan resimli hikâye kitaplarının içyapı, dış yapı nitelikleri

bakımından ve kavramsal açıdan araştırmayı amaçlayan çalışmanın bu bölümünde araştırmının modeli, evren ve örneklem, verilerin toplaması, verilerin analizine dair bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmaktadır. Betimsel model var olan durumu aynen resmetmeyi (Karasar, 2005; Büyüköztürk vd., 2011) amaç edinir. Betimsel analiz dört aşamadan oluşmaktadır (Şimşek ve Yıldırım, 2008). Bu aşamalar betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulması, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Karataş, 2015).

Araştırmada literatür taranarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve 3 uzman görüşü alınmış 'Hikâye Kitabı İnceleme Formu' ile 2000-2020 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılmış olan 50 tane hikâye kitabı incelenmiştir.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini Türkiye'deki 2000-2020 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılmış olan 50 hikâye kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada amaçsal örnekleme yöntemi ile örneklem belirlenmiş olup; amaçsal örnekleme, olasılı ve seçkisiz olmayan bir örnekleme yaklaşımı olup, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak sağlamaktadır (Büyüköztürk vd. 2011).

Tablo 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Kitap Listesi

No	Kitap Adı	Yazar	Çizer	Yayınevi	Yıl	Sayfa S.
1	Sıradan Bir Gün	Mria Jönsson	Mria Jönsson	Can Çocuk	2000	32
2	Kırmızı Kuş	Deniz Üçbaşaran	Arslan Sayman	Yapı Kredi	2003	16
3	Küçük Bayan Yardımsever	Roger Hargreaves	Roger Hargreaves	Dogan Egmont Yayıncılık	2007	38
4	Tombik Ayı Kaybolunca	Karma Wilson	Jane Chapman	Pearson	2008	27
5	Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor	Sara Şahinkanat	Feridun Oral	Yapı Kredi	2008	24
6	Böyle Bir Kuyrukla Ne Yapardın?	Steve Jenkins	Robin Page	Tübitak	2008	26
7	Küçük Fare Bidi	Feridun Oral	Feridun Oral	Yapı Kredi	2011	28
8	Hiç Hata Yapmayan Kız	Mark Pett, Gry Rubinstein	Mark Pett	1001 Çiçek	2011	30
9	Dodo Yalan Söylememeyi Öğreniyor	Christianne Jones	Christianne Battuz	1001 Çiçek	2011	29
10	Ayı Kim Çaldı	Helen Stratton-Would	Vlad Gerasimov	İş Bankası	2012	40

11	Bay Morris Lessmore'un Uçan Kitapları	William Joyce	William Joyce -Joe Bluhm	Pearson	2012	49
12	İyi Kalpli Küçük Tavşan	Michael Escoffier	Eleonore Thuiller	Yapı Kredi	2013	16
13	Nokta	Peter H. Reynolds	Peter H. Reynolds	Altın Kitapları	2014	32
14	Gergedanlar Krep Yemez	Anna Kemp	Sara Ogilvie	Pearson Yayınları	2014	32
15	Öpücük Ne Renktir?	Rocio Bonilla	Rocio Bonilla	Günışığı Kitaplığı	2015	31
16	Pöti ve Dede	Gökçe Gökçeer	Mustafa Gündem	Redhouse Kidz Yayınları	2015	52
17	Farklı Ama Aynı	Feridun Oral	Feridun Oral	Yapı Kredi	2015	24
18	İyi Yürekli Dev Memo	Julia Donaldson	Axel Scheffler	İş Bankası	2016	32
19	Annemin Çantası	Sara Şahinkanat	Ayşe İnan Alican	Yapı Kredi	2016	32
20	Oyun Zamanı	Amy Jones	Cheryl Davies	İndigo	2016	24
21	Bay Kabuk Ejder	Zeynep Sevde	Mert Tugen	Taze Kitap	2016	31
22	Maymun Kral	Feridun Oral	Sara Şahinkanat	Yapı Kredi	2016	24
23	Fırtınadan Korkulmaz Ki	Orianne Lallemand	Orianne Lallemand	Almidilli	2016	24
24	Elmer ve Kelebek	David Mckee	David Mckee	Mikado Yayınları	2017	32
25	Üç Kedi Bir Canavar	Sara Şahinkanat	Ayşe İnan alican	Yapı Kredi	2017	31
26	Tilkinin Çorapları	Julia Donaldson	Axel Scheffler	Beta Kids	2017	12
27	Ay Ne Zaman Gelecek	Feridun Oral	Feridun Oral	Yapı Kredi	2017	35
28	Sinek Astrid	Mria Jönsson	Mria Jönsson	Epsilon	2017	26
29	Tombul Tavuk Eve Dönüş Yolculuğu	Emma Levey	Emma Levey	Beta Kids	2017	23
30	Aç Tırtıl	Eric Carle	Eric Carle	Mavi Bulut Yayıncılık	2017	32
31	Elif'in İlk Harçlığı	Liane Schneider	Annette Steinhauer	İş Bankası	2017	24
32	Üç Kedi Bir Dilek	Sara Şahinkanat	Ayşe İnan Alican	Yapı Kredi	2017	26
33	Bob ve Gaga Sanatı	Marion Deuchars	Marion Deuchars	Fom Kitap	2018	32
34	Sevimli Dostlar	Melanie Joyce	James Newman Gray	İndigo	2018	24
35	Sakin Bu Kitabı Okuma	Andy Lee	Heat McKenzie	Remzi Kitapevi	2018	25
36	Kaşal	Kyo Maclear/ Isabelle Arsenault	Isabelle Arsenault	Hep Kitap	2018	38
37	Koca Roni	Catherine Ryner	Catherine Ryner	İş Bankası	2018	26

38	Beni Yine de Sever Misin?	Catherine Leblanc	Eve Tharlet	Meav Yayıncılık	2018	28
39	Pezzetino	Leo Lionni	Leo Lionni	Elma Yayınevi	2018	40
40	Minik Ayı Denize Gidiyor	Melanie Joyce	Cesar Samaniego	İş Bankası	2018	24
41	Hiç Bitmeyen Şey	Ali Pye, Helen Docherty	Ali Pye, Helen Docherty	Pearson Yayınları	2019	32
42	Değnek Adam	Julia Donaldson	Axel Scheffler	İş Bankası	2019	32
43	Dedektif Zebra	Gill Mclean	Gill Mclean	İş Bankası	2019	32
44	Büyüdüğüm Zaman	Melanie Joyce	Lizzie Walkley	İş Bankası	2020	24
45	Rengarenk Düğmeler	Sally Nicholls	Bethan Woollvin	Abm Yayınevi	2020	28
46	Sürpriz	Funda Özlem Şeran- Ezgi Keleş	Ezgi Keleş	İş Bankası	2020	34
47	Utangaç Ayı Monti	Duhcan Beedie	Duhcan Beedie	İş Bankası	2020	36
48	Bir Ağaç	Rodrigo Mattioli	Rodrigo Mattioli	Abm Yayınları	2020	32
49	Corinna Luyken	Corinna Luyken	Corinna Luyken	Eksik Parça	2020	36
50	Ben İnsanım	Susan Verde	Peher H.Reynolds	Altın Kitaplar Yayınevi	2020	32

Yukarıda belirtilen bütün kitaplara ‘Hikâye Kitabı İnceleme Formu’ uygulanmıştır. İnceleme formu üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler; künye bilgileri, kitabın iç yapı, dış yapı özellikleridir. İç yapı özellikleri bakımından; konu, tema, karakter, dil ve anlatım ele alınmıştır. Dış yapı kapsamında ise; boyut, kağıdın kalitesi, kapak, ciltleme, mizanpaj, punto, resimleme gibi kriterler dikkate alınmıştır. Biçimsel ve içerik analizleri yapılan kitapların değerlendirme formunda ‘Evet’ ‘Hayır’ ‘Kısmen’ şeklinde derecelendirilerek form üzerinde işaretlenmiştir.

Verilerin Toplanması

2000-2020 yılları arasında yayımlanan okul öncesi hikâye kitaplarındaki iç yapı, dış yapı ve kavramsal açıdan incelenerek araştırmacı tarafından geliştirilmiş 3 uzman görüşü de alınarak ‘Hikâye Kitabı İnceleme Formu’ oluşturulmuştur. Bu doğrultuda kitap inceleme formu 3 bölüm içerecek şekilde;

1. Künye Bilgileri: 15 madde
2. Dış Yapı Biçimsel Özellikleri: 14 madde
3. İç Yapı Özellikleri: 14 madde şeklinde düzenlenmiştir.

Verilerin Analizi

Kitapların künye, dış yapı özellikleri ve iç yapı özelliklerine ilişkin frekans analizi, hikâye kitabı inceleme formundan elde edilen veriler

aracılığıyla SPSS programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar 'Bulgular' bölümünde detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın 'Bulgular' kısmı 'Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Bulgular', 'Kitapların Dış Yapı Özelliklerine İlişkin Bulgular' ve 'Kitapların İç Yapı Özelliklerine İlişkin Bulgular' olmak üzere üç başlık altında değerlendirilmiştir.

a. Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde örnek grubu kitaplarının künye bilgilerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 2. Kitapların Yazar-Adı Bilgisine Ait Frekans Dağılımı

Yazar Adı	f
Ön kapak	40
Arka kapak	7
İç kapak	48

Tablo 2. de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 40'ında ön kapakta, 7'sinde, arka kapakta, 48'sinde iç kapakta yazar adı belirtilmiştir. Kitapta yazarının adının yazması kapakta bulunması gereken ana unsurlarından bir tanesidir (Çınar, 2009). Ayrıca çocuk kitaplarında kapak, çocuğun dikkatini çeken ilk biçimsel özelliktir. Yazarın adı dış kapakta yazılmamışsa iç kapakta mutlaka yazılması gerekir (Gültekin, 2008). Erken çocukluk döneminde, etkileşimli kitap okuma etkinliği sırasında, çocukların yazı farkındalığı becerilerinin gelişiminin desteklenmesi için; çocuklara kitabın kapağını tanıtmak, kapaktaki resimler gösterilerek resimlerle ilgili açıklama yapma, hikâyenin adı ile ilgili tahminde bulunmalarını isteme, hikâyenin adının yazdığı yer gösterilerek adını okuma, hikâyenin yazarını söyleme, yazarın kim olduğu ile ilgili sorular sorma, hikâyeyi resimleyen kişiyi söyleme, çizerin ne iş yaptığı ile ilgili sohbet başlatma, hikâyenin basımevini tanıtmak vb. bilgilerin kitabın dış ve iç kapağında yer aldığı belirtilmeli, çocukların bu konularda soru sorması teşvik edilmeli ve bu unsurlar üzerinde çocuklarla sohbet edilmelidir (Bayraktar, 2018).%

Tablo 3. Kitapların Çizer-Adı Bilgisine Ait Frekans Dağılımı

Çizer Adı	f
Ön kapak	27
Arka kapak	7
İç Kapak	43
Yok	2

Tablo 3'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 27'sinde ön kapakta, 7'sinde arka kapakta, 46'sında iç kapakta çizerinin adı yer almaktadır. Örneklem grubu kitaplarının 2 tanesinde ise çizerinin yer

almadığı tespit edilmiştir. Kitaplarda ressam adının bulunması, kitabı oluşturanlara bir saygı gereğidir (Çınar, 2009). Resimleyenin adı dış kapakta yazılmamışsa mutlaka iç kapakta, yazılması gereklidir (Demircan, 2006).

Tablo 4. Çevirenin Adı Değişkeni İçin Frekans Dağılımları

<i>Çeviren Adı</i>	<i>f</i>
Ön kapak	8
Arka kapak	8
İç Kapak	33

Tablo 4'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 8'inin ön kapakta, 8'inin arka kapakta, 33'ünün iç kapakta çevirenin adı yer almaktadır.

Tablo 5. Baskı Yılı Değişkeni İçin Frekans Dağılımları

<i>Baskı Yılı</i>	<i>f</i>
Ön kapak	7
İç kapak	43

Tablo 5'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 7'sinde ön kapakta, 43'ünün arka kapakta baskı yılı bilgisi yer almaktadır.

Tablo 6. Sayfa Sayısı Değişkeni İçin Frekans Dağılımları

<i>Sayfa Sayısı</i>	<i>f</i>
5-25	14
25-35	28
35-55	8

Tablo 6'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 14'ü 5-25, 28'i 25-35, 8'i 45-55 sayfa aralığına sahiptir. Işıtan (2014), resimli hikâye kitaplarının en fazla 32 sayfa olmasını önermiştir. Çünkü kitaplarda yer alan bazı öykülerin çok uzun olması, çocukların dikkatinin belli bir süre sonra dağılmasına neden olmaktadır (Turan ve Ulutaş, 2016).

b. Kitapların Dış Yapı Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde kitabın kapağı, kitabın kapağında bulunan resimleme, kitabın boyutu, kitabın ciltlenmesi, kitabın mizanpaj özellikleri incelenmiştir.

Tablo 7. Kitabın Kapağı ve Dış Yapısının Çekiciliği İlgili İlgili Frekans Dağılımları

<i>Dış Kapak Görsellik</i>	<i>f</i>
Evet	38
Hayır	2
Kısmen	10

Tabloda görüldüğü gibi örneklem grubundaki kitapların 38'sinin kapağında yer alan resimler ilgi çekici, 2'sinin ilgi çekici değil, 10'u ise

kısmen ilgi çekici olduğu tespit edilmiştir. Kitap kapağının özellikleri en az içeriği kadar önemlidir. Okul öncesi dönem çocuğu okuma yazma bilmediği için onu kitaba çeken ilk uyarıcı kitabın kapağıdır. Kitap kapağının tasarımı, kitabın içeriği hakkında etkili mesaj verecek şekilde düzenlenmiş olmalıdır. Kapakta iyi bir resimleme ve renklendirme yapılmış olması gereklidir (Turla, 2019).

Tablo 8. Kitabın Kapağında Yaş Düzeyinin Belirtilmesine İlişkin Frekans Dağılımları

<i>Yaş Düzeyi</i>	<i>f</i>
Evet	6
Hayır	44
Kısmen	0

Tabloda görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının kapağında 6'sında yaş düzeyi belirtilmişken, 44'ünde yaş düzeyi belirtilmemiştir. Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılmış resimli hikâye kitaplarında doğru kitap seçiminin yapılabilmesi için özellikle kitabın hangi yaş grubuna hitap ettiğinin belirtilmesi önemlidir (Turla, 2019). Çünkü ebeveynlere kitap seçiminde yardımcı olur.

Tablo 9. Kitabın Kapağında Resimlerin Konu Hakkında İpucu Vermesine İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Konu</i>	<i>f</i>
Evet	27
Hayır	8
Kısmen	15

Tablo 9'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 27'sinin kapağındaki resimler konu hakkında ipucu verirken, 8'i kitabın konusu hakkında ipucu vermemekte, 15'i ise kitabın konusu hakkında kısmen ipucu vermektedir. Kitabın kapak tasarımında kullanılan resimler, kitapta işlenen konu, olay, ana düşünce ile ilgili çocuğa ipucu vermeli, çocukta ilgi, heyecan uyandırmalı, okuma sürecinde çocuğun ön bilgilerini harekete geçirmelidir (Koyuncu ve Kaptan, 2005).

Tablo 10. Kitabın Kapağının Dayanıklılığı İle İlgili Frekans Dağılımı

<i>Konu</i>	<i>f</i>
Evet	28
Hayır	4
Kısmen	18

Tablo 10'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 28'inin kapağı dayanıklı, 4'ünün dayanıklı değilken, 18'inin kapağı kısmen dayanıklıdır. Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılmış resimli hikâye kitaplarının kapağı mukavva veya kalın kartondan hazırlanmalıdır. Küçükler için hazırlanmış olan kalın mukavva kapakta yırtılmayı önlemek amacıyla

sağlığa uygun plastik kaplama kullanılmalıdır (Gönen, 2000; Oğuzkan, 2000).

Tablo 11. Kitabın Boyutu Çocuğa Uygunluğuna İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Kitabın boyutu</i>	<i>f</i>
Evet	45
Hayır	2
Kısmen	3

Tabloda görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 45'inin boyutu çocuğun gelişim düzeyine uygun, 2'si gelişim düzeyine uygun değilken, 3'ü de kısmen çocuğun gelişim düzeyine uygundur. Erken çocukluk döneminde çocuğa uygun yazılmış resimli hikâye kitaplarının kolayca taşımaya elverişli olması gerekir. Ayrıca çocuğun kolayca taşıyabileceği büyüklükte olması gerekir (Oğuzkan, 2006; Ersoy ve Bayraktar, 2018). Belli dizide çıkan kitapların aynı boyutta ve hacimde olması ise evlerinde kişisel kitaplık kurmaya çalışan çocuklar için çok önemlidir (Griffith vd., 2008).

Tablo 12. Kitabın Ciltlemesine İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Kitabın Cilt Özelliği</i>	<i>f</i>
Evet (dayanıklı)	41
Hayır (dayaniksız)	5
Kısmen (kısmen dayanıklı)	4

Tablo 12'de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 41'inin dayanıklı (örn. tutkallama tekniği ile bir araya getirilmiş ciltleme), 5'i dayaniksız (örn.tel zımba), 4'ünün ise kısmen (örn. ipe dikiş) dayanıklı olduğu tespit edilmiştir. İyi bir cilt, çocukların kitabı uzun süre kullanabilmelerini sağlar. Kitabın cildi kolay açılmalı, herhangi bir destek kullanılmadan, düz bir yüzeyde okunabilmelidir (Şimşek, 2011). Erken çocukluk döneminde kitabın yırtılmasını önlemek ve kolay kullanımı için kitap kapağının sağlam ve dayanıklı malzemeden yapılması ve bez dikişli olması gerekmektedir (Ersoy ve Bayraktar, 2018).

Tablo 13. Kitabın Sayfalarının Uygun Matlık Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Kitabın Matlık Özelliği</i>	<i>f</i>
Evet	49
Hayır	0
Kısmen	1

Tablo 13'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 49'unun sayfalarının mat iken 1'inin sayfalarının mat olmadığı tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitaplarının sayfaları gözü yormayacak matlıkta (sarımtrak renk) kullanılmasına dikkat edilmelidir (Şimşek, 2011).

Tablo 14. Kitapların Resimlendirme Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Resimlendirme</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
----------------------	-------------	--------------	---------------

	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Resimlendirme parlak ve canlıdır	43	5	2
Metin resim uyumu	42	3	5

Tabloda görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 43'ünün resimleri parlak ve canlı, 5'inde parlak ve canlı tonlarda renkler kullanılmamışken, 2 tanesinin renkleri kısmen parlak ve canlı olduğu tespit edilmiştir. Metin resim uyumu açısından değerlendirildiğinde, kitapların 42 tanesinde metin resim uyumuna dikkat edildiği, 5 tanesinde kısmen dikkat edildiği ve 3 tanesinde dikkat edilmediği belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında resimler, kitap seçiminde rol oynar. Bununla beraber kitabın dikkat çekiciliği ve öykünün metni tamamlaması açısından da önemlidir. Eğer resimli öykü kitaplarındaki resimler çocuğun ilgisini çeker ve merak uyandırırsa bu durum daha sonrası için de okumaya karşı ilgi duymasına katkı sağlayacaktır (Şahin, 2014). Ayrıca metin ve resim arasındaki uyum çocuğun görsel ve işitsel algılamayı bütünleştirmesi için de önemlidir (Tür ve Turla, 2005). Hikâye kitaplarında sayfaların $\frac{3}{4}$ 'ünün ise resimden, $\frac{1}{4}$ 'ünün yazıdan oluşması; resimlerin sanatsal özellikler barındırması, sayfaların kendi içinde hareket ve ahenk taşıması, kolay yorumlanabilir olması, metinlerle uyumlu içerik ve renkte olması, uygun nitelikte kitaplarda olması gereken özelliklerdendir (Gönen 1989; Karatay 2011; Kara 2012; Gönen vd., 2014).

Tablo 15. Fiziksel Niteliklere İlişkin Frekans Dağılımı

<i>Fiziksel Nitelikler</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Sayfaların Kenar Boşlukları Uygundur	47	3	0
Paragraf ve bölümler arasında uygun boşluklar vardır	45	2	3
Cümleler 3-5 kelimedir	39	1	10
Yazı karakterleri 14-20 puntodadır	50	0	0
Resim-metin oranı uygundur	45	0	5

Tablo 15'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 47'sinin kenar boşlukları en az 2 cm ve satır aralıklarındaki boşluklar en az 1.25 cm satır olarak ayarlanmışken, 3 tanesinde ise uygun boşluklarla metnin yerleştirilmediği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada incelenen kitapların 45'inin metinler paragraf ve bölümlerin aralıkları uygun boşluklarla yazılmış, 2'si uygun boşluklarla

yazılmamışken, 3'ünün ise kısmen uygun boşluklarla yazıldığı tespit edilmiştir. Kitapların sayfa düzenlerinde satır arası boşlukların, satır başlarının, sayfa alt ve üst boşluklarının ayarlanması çok önemlidir. Satır aralarındaki boşluğun normal, hatta biraz daha fazla olması çocuğun zamanı geldiğinde harfleri, sözcükleri ve cümleleri kolaylıkla ayırabilmesini sağlar. Bu sebeple çok uygun boşluklar bırakılması son derece önemlidir (Tür ve Turla, 1999). İncelenen kitapların 39'unda cümleler 3-5 kelimelerle kurulmuş, 1'inde uygun uzunlukta cümleler kurulmamışken, 10'unda ise bazı sayfalarında uygun sayıdaki kelimelere yer verilirken bazı sayfalarında istenilen uzunluklara yer verilmediği tespit edilmiştir.

'Yazı Karakteri 14-20 Puntodadır' ifadesi için 50 hikâye kitabının da uygun olduğu tespit edilmiştir. 'Kitaptaki Resim-Metin Oranı Uygundur' ifade için ise 45 hikâye kitabında uygunken 5 hikâye kitabında resim metin oranının uygun olmadığı tespit edilmiştir. Sayfa düzenlemesinde çocuk, metin ve metine ait resmi aynı sayfada görmelidir. Bu çocuğun görsel ve işitsel algılamayı bütünleştirmesi için önemlidir (Tür ve Turla, 1999). Literatür incelendiğinde, yazı ile metnin aynı sayfada olması gerektiği belirtilmektedir (Ersoy ve Bayraktar, 2018; Bayraktar, 2019). Çocuğun görsel ve işitsel algısının desteklenmesinin yanında, yazılarla resimlerin aynı sayfada olması çocuğu yazı ile okuma arasındaki ilişkiyi kurmasını sağlayacaktır; bu durum çocuğun erken okuryazarlık becerilerini desteklemektedir (Bayraktar ve Temel, 2018).

c. Kitapların İç Yapı Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 16. Kitaplarda İşlenen Konu İle İlgili Frekans Dağılımı

Kitapların Konu Uygunluğu	Evet	Hayır	Kısmen
	f	f	f
Kitapta işlenen konunun gelişim düzeyine uygun olma durumu	43	2	5
Kitabın konusu orijinaldir	37	3	10
Kitap konu olarak evrensel değerleri işlemiştir	26	21	3
Kitabın konusu çocuğun günlük yaşam deneyimlerine uygundur	14	16	20

Tablo 16'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarında işlenen konunun çocuğunun gelişim düzeyine uygun olma durumuna ilişkin kitapların 43'ü çocuğun gelişim düzeyine uygun, 2'si çocuğun gelişim düzeyine uygun değilken, 5'i kısmen çocukların gelişim düzeyine uygun olarak değerlendirilmiştir. 'Kitapların Konusu Orijinaldir' ifadesi için kitapların 43'ü orijinal nitelikte, 3'ü orijinal nitelikte olmayan, 10'u kısmen orijinal olarak değerlendirilmiştir. 'Kitap Konu Olarak Evrensel Değerleri İşlemiştir' ifadesi için kitapların 26'sı evrensel değerleri konu edinmişken 21'i evrensel konuları ele almamış, 3'ü ise evrensel konuları üstü kapalı bir şekilde ele almış olup, istenilen evrensel değer mesajını kısmen ele almıştır. Çocuk kitaplarında evrensel değerlerin verilmesi, değerlerin, çocuklar için

daha kalıcı olmasını sağlamaktadır (Dirican ve Dağlıoğlu, 2014; Turan ve Ulutaş, 2016; Cengiz ve Duran, 2017).

Bu araştırmada ‘Kitabın Konusu ocuğun Günlük Yaşam Deneyimlerine Uygundur’ ifadesi için kitapların 14’nde çocuğun günlük yaşamında kolaylıkla karşılaşabileceği konu ele alınmış, 16’sında günlük yaşam deneyimlerine uygun yaşantılar sunmazken, 20’si ise kısmen günlük yaşam deneyimlerine yer vermiştir. ocuk yayınlarında ele alınan konular genellikle eğlendirici ve dinlendirici olmalıdır. Konular ciddi den komiğe, gerçekten hayal ürününe kadar değişebilir. Konuda taşıması gereken en önemli özellik ise hızla değişen hareket unsuru içermelidir (Gönen,2000; Tuncer,2000). Ayrıca ocuk kitapları konusu bakımından yerli kültürel değerler kadar evrensel insanlık ve ahlaki değerleri de taşıması gerekir (Oğuzkan, 2000).

Tablo 17. Kitaplarda Kullanılan Dil zellikleri İle İlgili Frekans Dağılımı

<i>Kitaplarda Kullanılan Dil zellikleri</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Kitapta kullanılan dil çocuğun gelişim düzeyine uygundur	44	1	5
Kullanılan dil okuyucunun günlük hayatta sık karşılaşabileceği şekildedir	44	0	6
Metin içinde ahenk yaratmak amacıyla ses benzerliklerine yer verilmiştir	23	23	4

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 44’nde dil çocuğun gelişim düzeyine uygun olması sebebiyle evet, 1 tanesi hayır, 5’i ise kısmen olarak işaretlenmiştir. Bu araştırmada ‘Kullanılan Dil Okuyucunun Günlük Hayatta Sık Karşılaşabileceği şekildedir’ ifadesi için kitapların 44’ evet, 6 tanesi ise kısmen olarak değerlendirilmiştir. ‘Metin İçinde Ahenk Yaratmak Amacıyla Ses Benzerliklerine Yer Verilmiştir’ ifadesi için kitapların 23’nde ses benzerliklerine yer verildiği tespit edilmişken, 23’nde) ses benzerliklerine yer verilmediği gözlenmiş, 4 tanesinde ise kısmen ses benzerliklerine yer verildiği görülmüştür. ocuk kitaplarında kullanılan dil, anlatım bakımından çocukların anlayabileceği günlük hayattaki gibi doğal olmalıdır (şimşek, 2017). Çocuğa okunan hikyelerin basit, kısa kulağa hoş gelen ritmik bir havası olması gerekir (Sawyer, 2009).

Tablo 18. Kitaplarda Kurgulanan Karakter İle İlgili Frekans Dağılımı

<i>Kitaplarda Kullanılan Karakter zellikleri</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Karakterler hem güçlü hem de zayıf yönleriyle ele alınmıştır	25	23	2
Karakter okuyucunun kolaylıkla özdeşim kurabileceği niteliktedir	7	21	22

Tablo 18’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarından, 25 kitapta kurgulanan karakterlerinin hem zayıf hem de güçlü yönleri ele alınmış, 23

tanesinde ele alınmamış, 2 tanesinde ise kısmen ele alınmıştır şeklinde değerlendirilmiştir. ‘Karakter Okuyucunun Kolaylıkla Özdeşim Kurabileceği Niteliktedir’ ifadesi için incelenen hikâye kitaplarının 7 tanesi için evet, 21 tanesi hayır, 22 tanesi için ise kısmen şeklinde işaretlenmiştir. Çocuk kitaplarından, çocukların yeni yaşantılar kazanmalarına olanak sağlayan en temel öğelerden bir de karakterdir. Karakterlerin amaca ulaşmada izlediği yöntemlerin niteliği çocukları da karakter gibi duymaya, düşünmeye ve hareket etmeye istekli kılar (Sever, 2017).

Tablo 19. Kitaplarda İşlenen Olay Örgüsü İle İlgili Frekans Dağılımı

<i>Kitaplarda İşlenen Olay Örgüsü</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Kitaptaki olay örgüsü giriş- gelişme- sonuç şeklinde tasarlanmıştır	48	2	0
Kitapta sıralanan olay örgüsü akıcı bir şekilde işlenerek, okuyucunun ilgisini çekebilecek niteliktedir	40	2	8
Kitapta işlenen zaman doğrusal bir şekilde ilerlememiş ve geriye dönüşlere yer verilmemiştir	46	4	8

Tablo 19’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 48’si giriş- gelişme- sonuç şeklinde tasarlanmışken, 2 tanesi ise anlatılan olay örgüsü giriş- gelişme- sonuç şeklinde tasarlanmadığı tespit edilmiştir. ‘Kitap sıralanan olay örgüsü akıcı örgüsü akıcı bir şekilde işlenerek, okuyucunun ilgisini çekebilecek niteliktedir’ ifadesi için incelenen hikâye kitaplarından 40 tanesinde olay örgüsü akıcı bir şekilde işlenmiş, 2 tanesinde olay örgüsü okuyucunun ilgisini çekecek şekilde akıcı bir şekilde işlenmemişken, 8 tanesi ise olay örgüsü kısmen akıcı bir şekilde işlenmiştir. Ayrıca, ‘Kitapta işlenen zaman doğrusal bir şekilde ilerlemiş ve geriye dönüşlere yer verilmemiştir’ ifadesi için incelenen hikâye kitaplarından 46 tanesi evet, 4 tanesi için ise hayır şeklinde değerlendirme yapılmıştır.

Tablo 20. Kitapların Kavramsal Özelliklerine İlişkin Bulgular

<i>Kavram</i>	<i>Frekans</i>
Sevgi	10
Arkadaşlık	9
Özyeterlilik	6
Yardımlaşma	6
Farklılıklara Saygı	3
İyi-kötü	3
Yaratıcılık	3
Cesur-Meraklı Olma	2
Paylaşma	1
Dürüst Olma	1
Kararlılık	1
Mekanda Konum	1
Tutumlu Olma	1
Empati	1

Tablo 20’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 10’u sevgi, 9’u arkadaşlık, 6’sı öz yeterlilik, 6’sı yardımlaşma, 3’ü farklılıklara saygı, 3’ü iyilik kötülük, 1’i kararlılık, 1’i paylaşma, 3’ü yaratıcılık, 2’si cesur- meraklı olma, 1’i dürüst olma, 1’i mekânda konum, 1’i empati kavramlarının ele aldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulguda dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta; araştırma kapsamına dahil edilen 50 hikâye kitabının, 49 tanesinde farklı değerlerin ele alındığı görülmektedir. Bu bulgu farklı araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Tabloda ilk 6 sırada yer alan, sevgi, arkadaşlık, yardımlaşma, iyilik değerleri; çocuk kitaplarında değerleri inceleyen birçok araştırmada, en çok yer verilen değerler arasında tespit edilmiştir (Dirican, 2013; Turan ve Ulutaş, 2016b; Cengiz ve Duran, 2017).

Sonuç

Araştırmada, genel olarak örneklem kapsamında yer alan kitapların künye, iç yapı ve dış yapı özelliklerinin uygun nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma, çocuk kitabı seçiminde eğitimcilere ve ailelere yol gösterecek nitelikte olup, belirli sınırlılıkları vardır. Bu araştırma 50 hikâye kitabı ve araştırmacılar tarafından oluşturulan ‘Hikâye İnceleme Formu’ ile sınırlıdır. Planlanması düşünülen çalışmalarda daha geniş kapsamda hikâye kitabı incelenmesi önerilmektedir. Araştırmanın kavramsal özelliklerine ilişkin bulgularında, incelenen hikâye kitaplarında daha çok, değerlere yer verildiği görülmüştür; bu doğrultuda ileride planlanacak çalışmalarda hikâye kitaplarında ele alınan, konu, kavram, değer vb. unsurlar açısından ayrıntılı bir kapsam değerlendirilmesi yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Bayraktar, V. (2018). Okul öncesi dönemdeki çocukların yazı farkındalığı becerilerinin gelişiminde etkileşimli kitap okumanın önemi. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 1(1), 31-41.
- Bayraktar, V. (2019). Annelerin çocuk kitaplarının iç ve dış yapı özellikleri ile ilgili görüşleri. *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 24-34.
- Bilgin, H. (2011). *5-6 yaş çocuklarına yönelik 1990-2010 yılları arasından basılan resimli kitapların çocuğa görelilik kavramına göre incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi).
- Büyüköztürk, Ş. - Kılıç Çakmak, E. - Akgün, Ö. E. - Karadeniz, Ş. - Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. 10. baskı, Ankara: PegemA.
- Çınar, İ. (2009). *Çocuk kitabında bulunması gereken bazı özellikler*. Eğitim Dergisi, 22, <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/56-22/372-ikram-cocuk-kitaplarında-bulunması-gereken-bazı-ozellikler.html> (Erişim: 20.11.2020)
- Dağlıoğlu, E. - Çakmak, Ö. Ç. (2009). Okul öncesi çocuklarına yönelik yayınlanan hikâye kitaplarının şiddet ve korku öğeleri açısından incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(3), 510-534.
- Dayıoğlu, G. (2000). *Çocuk kitaplarında eğitsellik. I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu*, Ankara: Ankara Üniversitesi.

- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Deretarla Gül, E. (2013). Okulöncesi çocuklara okuma alışkanlığı kazandırma. *Çocuk Edebiyatı*, (Ed. Mübeccel Gönen), Ankara: Eğiten Kitap.
- Dirican, R. - Dağlıoğlu, H. E. (2014). 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 3(2), 44-69.
- Dirican, R. (2013). *3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ersoy, Ö. - Bayraktar, V. (2015). Annelerin öğrenim durumlarına göre çocuklarını kitapla buluşturma konusundaki durumlarının incelenmesi (Çalışma Kapsamı 57 İl), *İlköğretim Online*, 14 (4), 1406-1415.
- Gönen, M. - Uludağ, G. - Tanrıbuyurdu, E. F. - Tüfekçi, E. (2014). 0-3 yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarının özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (29-1).
- Gönen, M. (1989). Beş ve altı yaş çocuklarının resimli çocuk kitaplarındaki değişik resimleme tarzlarına tepkileri. *Türk Kütüphaneciliği*, 3 (1), 32-35.
- Gönen, M. (1993). Anaokulu öğretmenlerinin beş ve altı yaş çocukları için kullandıkları masal ve hikâye kitaplarının niteliklerinin incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 7 (2), 83-88.
- Gönen, M. (2000). Resimli çocuk kitaplarının içerik, resimleme, fiziksel özellikleri ve Türkiye'de son on yılda çocuk kitapları alanında yapılmış tezler. *I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu*, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Griffith, P. L. - Beach, S. A. - Ruan, J. - Dunn, L. (2008). *Literacy for young children*. London: Corwn Press.
- Gürkan, T. (1993). Okul öncesi eğitimde kitap. 9. *Ya-Pa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri*, Ankara: Ya-Pa.
- Huck, C. S. - Kiefer, B. Z. - Hepler, S. - Hickman, J. (2004). *Children's literature in the elementary school*. Michigan: McGraw Hill.
- Işıtan, S. (2016). Özel amaçla yazılmış çocuk kitapları. *Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish*, Volume 11/4 471-492.
- Jalongo, M. R. (2004). *Young children and picture books*. USA, National Association for the Education of Young Children.
- Kara, C. (2012). Çocuk kitabı seçiminde resimlerle ilgili olarak ebeveynin dikkat etmesi gereken başlıca unsurlar. *Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 225-232.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi. Kavramlar, ilkeler, teknikler*. 15. basım, Ankara: Nobel.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Karatay, H. (2011). Çocuk edebiyatı metinlerinde bulunması gereken özellikler. *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı*, (Ed. T. Şimşek), 77-126, Ankara: Grafiker.

- Koyuncu, S. S. - Kaptan, A. Y. (2005). Çocuk kitaplarında görsel anlatım ve tasarım sorunları. *Hece Dergisi (Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı)*, 9 (104-105), 256-262.
- Oğuzkan, A. F. (2006). *Çocuk edebiyatı*. 8. baskı, Ankara: Anı.
- Oğuzkan, F. (2000). İyi bir çocuk kitabın, çocuğun ruhsal ve düşünsel gelişimine katkısı var mıdır?. *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, (Ed. M. R. Şirin), 210-212, İstanbul: Çocuk Vakfı.
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem*. 4. baskı, İstanbul: Epsilon.
- Oruç, C. (2010). Okul öncesi dönem çocuğunda ahlaki değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 1(2), 37-60.
- Sawyer, W. E. (2009). *Growing up with Literature*. USA: Delmar.
- Sever, S. (2017). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Tudem.
- Silvern, S. (1985). Parent involvement and reading achievement: A review of research and implications for practice. *Childhood Education*, 62(1), 44, 46, 48-50.
- Snow, C. E. (1983). Literacy and language: Relationships during the preschool years. *Harvard Educational Review*, 53(2), 165-187.
- Şimsek, C. Z. (2017). *Farklı kitap okuma tekniklerinin 48-66 ay grubu çocuklarının dil gelişimine olan etkileri*. (Doktora tezi).
- Şimşek, T. (2011). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı: El kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Turan, F. - Ulutaş, İ. (2016a). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki resimli öykü kitaplarının özellikleri ile öğretmenlerin bu kitapları kullanma durumlarının incelenmesi. *Hacettepe Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1).
- Turan, F. - Ulutaş, İ. (2016b). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin etkinliklerde kullandıkları resimli öykü kitaplarının karakter eğitimi açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, (209), 208-223.
- Turla, A. (2019). *Okul öncesi dönemde çocuk edebiyatı*. Ankara: Hedef.
- Tür, G. - Turla, A. (1999). *Okul öncesinde çocuk edebiyat ve kitap*. İstanbul: Ya-Pa.
- Ural, S. (2013). Okul öncesi çocuk kitaplarının tanımı. *Çocuk Edebiyatı*, (Ed. M. Gönen), 33-56, Ankara: Eğiten kitap.
- White, H. (2005). *Developing literacy skills in the early years*. London: Paul Chapman.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Makale konusu ve kapsamı etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir. / The subject and scope of the article do not require an ethics committee approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.

Katkı Oranı Beyanı/ Author Contributions: Makale, ikinci yazarın Okul Öncesi Eğitimde Araştırma adlı dersi kapsamında hazırlanmış olup, her iki yazar da eşit düzeyde katkıda bulunmuştur. / The article was prepared within the scope of the second author's course Research in Preschool Education, and both authors contributed equally.